

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دار و خال

محمد ابراهيم خيرخواه

«فروغی»

سیرشناسه	: خیرخواه، محمدابراهیم، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: دار و خال / نویسنده محمدابراهیم خیرخواه.
مشخصات نشر	: نکا : مهربان نیکا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۴ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۳-۶۱-۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شعر فارسی - قرن ۱۴
موضوع	: Persian poetry ۲۰th century
شناسه افزوده	: فغانی قلعه‌سری، حسن، ۱۳۵۳ -، ویراستار
رده بندی کنگره	: PIR۸۳۴۲
رده بندی دیویی	: ۸۹۱/۶۲
سازمان تأییدکننده ملی	: ۵۶۸۷۸۶۵

نشر مهربان نیکا

دار و خال

=====

- شاعر: محمد ابراهیم خیرخواه
- ویراستار: حسن فغانی قلعه‌سری
- ناشر: مهربان نیکا
- صفحه‌آرا: زهرا آبادی
- طراحی جلد: زهرا آهنگر
- چاپ اول: ۱۳۹۹
- قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان
- شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- ردیف انتشار: ۸۷
- آدرس: مازندران - نکا

• تلفن ثابت: ۰۱۱۳۴۷۲۳۶۴۰ - تلفن همراه: ۰۹۱۱۱۵۷۲۶۳۷

• نشانی سایت: www.mehrabannika.com

• Email: mehrabane.nika91@yahoo.com

• حق چاپ محفوظ می‌باشد. هرگونه کپی‌برداری کاغذی و الکترونیکی پیگرد قانونی دارد.
• استفاده پژوهشی از مفاد کتاب با ذکر منبع بلامانع است.

سخن ناشر

هرگاه خلوت دل و احساس پاک و بی‌آلایش شوریده‌ای دلسوز، بر کلک خیال استوار می‌شود؛ می‌توان زایش هنری پرارجی چون شعر را تجربه کرد. اگر این تلاش در ادبیات بومی باشد؛ ستودنی‌تر خواهد بود.

دار و خال دفتر سروده‌هایی به زبان مازندرانی است از استاد محمد ابراهیم خیرخواه که همگی سروده‌های این دفتر در ساخت سنتی، دارای وزن و قافیه و... است، که با آگاهی از این برداشت می‌تواند باشد که هنوز اشعار نیمایی به زبان مازندرانی در کثرت مردم شعرخوان مازندران جا نیفتاده است به ویژه سادگی و روانی و کمی واژه‌های دشوار دور از ذهن این اندیشه را نیرومند می‌کند و هم این‌که در جای‌جای سروده‌ها، نماید که به پیکرهای گوناگون سروده‌ها آگاهی کافی دارد. مثلاً در سروده‌ی «صحبّت نیه» از اشعار امیرپازواری تأثیر پذیرفته است. نمونه‌های دیگر: «سارندنی چه وه چمر نکاندی؟» «یادآور، دماوندیه‌ی ملک الشعرا بهار، «ببیز پادشاه فضل‌هاوم» یادآورنده‌ی «باغ بی‌برگی» امید اخوان ثالث است، شاعر در هر موردی که به‌جا داشته از فرهنگ عوام استفاده کرده است:

«مرد غیرت کاشینه اسب ره سربار»

«عاقل هم دونده هم پرسینه عجب! / نادون نه دونده نه پرسینه برار»

«شیلاب» خواش جا و «شیکشه» خواش جا...

راس راسی شا بمرده سال بیّه و ...»

سراینده از مناظر زیبای روستا گرفته یا چگونگی گذاردن دنیا را از نظر دور نداشته است.

یکی از راه‌های دل‌نشینی سروده‌ها: ارائه تصاویر خیالی زیباست:

«حاتم بارها پلی پرشنده» - «گل خیال مه اشکنه» - «مه دار داری دل» - «بهیم لال بوویم آینه جا» - «درد و دل باسنگ و سفال نوونه» - «امید ته نوومه دل شونه با در بیچاره موشی مزارواری» - «آینه بوریم هدی دل را» - «دوست داری هدی شه مار واری»

از دیگر ویژگی‌های این دفتر استفاده از وزن یازده هجایی ترانه‌های بومی مارندران است که بخش زیادی از این کتاب را فرا گرفته، با حروف قافیه و ردیف ی‌سان.

با خواندن سروده‌های جوان: «چشمه خیال من، سبز ویشار باهارواری، پدیارواری...» در آرایش خیال با سراینده همدلی و همراهی کنیم یا اوقات خوشی داشته باشیم.

این مجموعه آرمغانی است برای من پاک‌گوهر، میهن‌دوست که بودن با آن‌ها ما را به خرسندی می‌رساند.

علی رحمانیست

مدیر انتشارات بهارانیکا

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۳	مقدمه شاعر

غزل واره‌ها

۱۶	گفتِ دل
۲۰	گفتِ جا
۲۴	وارشِ صدا
۲۸	اماره‌ی یاد
۳۲	شاهدِ مثال
۳۶	عیسای خوارزا
۴۰	دمِ باهار
۴۲	په‌دیار
۴۶	دارداری دل
۴۸	پارسالِ واری
۵۰	جاووشی وار
۵۲	تیلن اُ
۵۴	نارجِ دنیا
۵۸	یغِ نزه فکر
۶۲	سبز و ویشار
۶۴	چشمه‌ی خیال
۶۶	خراتِ کیو
۷۰	نادونی
۷۴	صحبتِ نیه
۷۸	آره نا

۸۰	دلِ سوال
۸۲	باهارِ واری
۸۴	په‌دیارِ واری

قطعات

۸۸	زورون، تیری
۹۲	ستار، سجا
۹۸	ساعاتِ ایبا
۱۰۴	مرد
۱۰۸	مردمِ ری
۱۱۲	نبوغِ سیاسی
۱۱۶	شاعری
۱۲۲	توسکلا
۱۲۶	مله‌ی صدا
۱۳۰	اسبه‌داری ویشه
۱۳۶	کارچِ کیو
۱۴۰	مله‌ی شهید
۱۴۶	گالِ پریجن
۱۴۸	دشتِ زمرّد
۱۵۲	ولیندوا
۱۵۸	شالیجاری
۱۶۲	وبا
۱۶۶	حاتمِ طایی (پیر)
۱۷۰	معانی لغات